

Oikaisuvaatimus päätökseen § 26/2022, vahingonkorvauspäätös, esinevahinko, 2237/03.06.02.00/2022

Oikaisuvaatimusviranomainen

Kouvolan kaupunki, tekninen lautakunta

PL 85

45101 Kouvola

kirjaamo@kouvola.fi

1. Päätös, johon haetaan oikaisua

Kouvolan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) on päätöksellä § 26/2022, Vahingonkorvauspäätös, esinevahinko, 2237/03.06.02.00/2022 hylännyt [REDACTED] (jäljempänä [REDACTED]) korvausvaatimuksen Kaupungin rataverkolla tapahtuneista radan kunnosta johtuneista suistumista.

2. Miten päätöstä halutaan oikaistavaksi

[REDACTED] vaatii päätöksen oikaisua ja vahingon täysimääräistä korvaamista [REDACTED] esittämän vaatimuksen mukaisesti.

3. Millä perusteilla oikaisua vaaditaan

Säädösperusta

Raideliikennevastoelain 3 §:n 3 momentin mukaan radanpitäjä on velvollinen korvaamaan vahingon, joka on aiheutunut raideliikenteeseen käytettävästä viallisesta tai puutteellisessa kunnossa olevasta väylästä, raiteesta taikka virheestä raideliikenteen ohjauksessa. Raideliikennevastoelain esitöiden (HE 234/1997, s. 22) mukaan väylä, raide tai laite on puutteellisessa kunnossa, jos se ei toimi niin kuin sen on tarkoitettu tietyissä olosuhteissa tai tietyssä tilanteessa toimivan, vaikka laitteessa ei voitaisi osoittaa konkreettista vikaa. Korvausvastuu on radanpitäjän huolimattomuudesta riippumatonta.

Kouvolan kaupungin rataverkon haltijan ominaisuudessaan laatiman verkkoselostuksen mukaan raiteistolla käytettävä suurin sallittu nopeus on 20 km/h ja suurin sallittu akselipaino on 22,5 tonnia.

Suistumat

Ensimmäinen suistuma tapahtui 13.7.2022 noin kello 16.30 Kaupungin raiteistolla Soramäessä raiteella 630. Keli 1. suistumisajankohtana on lämmin ja kuiva. Toinen suistuma tapahtui 21.7.2022 noin kello 16.00 Kaupungin raiteistolla Soramäessä raiteella 620. Keli 2. suistumisajankohtana on ollut lämmin ja kuiva. Molemmissa suistumissa veturin kulkusuuntaan nähden ensimmäisen pyöräkerran laippa on noussut kiskon hamaran päälle ja siitä kiskon ulkopuolelle.

Molemmissa suistumissa osallisena oli [REDACTED] Dr18 veturi 105. Veturin akselipaino on 20 tonnia. Molemmat suistumiset tapahtuivat alle 10 km/h nopeudessa. Veturin pyörien sorvaus oli tehty 7.7.2022 VR Fleetcaren kunnossapitovarikolla Helsingissä ja sorvaus tehtiin S1002-profiiliin. Sorvausraportti oikaisuvaatimuksen liitteenä 1. Suistumatapauksissa kyseessä olivat eri kulkusuunnat ja eri pyöräkerrat.

[REDACTED] tutki suistumapaikkojen raiteiston kunnan heti samana päivänä suistumisten tapahduttua. [REDACTED] tilasi suistumapaikkojen kunnan arviointiin myös ulkopuolisen tarkastajan Kisco Oy:ltä. Kiskon edustaja tarkasti suistumapaikat 26.7.2022. Kiskon tekemien havaintojen mukaan suistumapaikoilla kiskot ovat olleet varsinkin ulkokaarteiden puolella erittäin kuluneet. Toisen suistumapaikan kohdalla ulkokaarten kiskon kuluma oli saavuttanut kiskon hamaran alalaidan ja ulkokaarten kiskot olivat kuluneet pyörän profiilia vastavaksi. Mittaustulokset ovat oikaisuvaatimuksen liitteenä 2, josta käy ilmi mm. kiskon ulkokaarten kuluma hamaran alalaitaan asti (liite 2, kuva 1, sivu 2). Kiskon kulumat ovat ylittäneet Ratateknisten ohjeiden (RATO) mukaiset raja-arvot.

Kouvolan kaupunki on korjannut raiteiston suistumisten jälkeen Kiskon suositusten mukaisesti.

Kaupungin korvausvastuu

■■■■■■■■■■ suistunut veturi on ollut Kaupungin rataverkolle soveltuva ja liikennöintiin soveltuvassa kunnossa. Veturin pyörät ovat olleet sorvauksen jäljiltä kulkuominaisuuksiltaan optimaalisessa kunnossa, eikä veturissa ole ■■■■■■■■■■ tutkimusten perusteella muutakaan vikaa tai puutetta, joka olisi aiheuttanut suistumat. Myöskään mitään ulkopuolista suistumat aiheuttanutta syytä ei tutkimuksissa ole tullut esille. Ennen heinäkuun suistumia sekä niiden jälkeen veturilla on ajettu ilman suistumia tai muita ongelmia niin Kouvolan kaupungin kuin muidenkin rataverkon haltijoiden rataverkoilla.

Kouvolan kaupunki on tekemässään korvauspäätöksessään väittänyt, että raiteet ovat olleet kunnossa, mutta jättänyt esittämättä tätä tukevat tarkastusraportit. Kaupungin yksilöimätön ja perustelematon väite on ristiriidassa ■■■■■■■■■■ ja Kiskon tekemien tarkastusten kanssa. Kaupunki on kuitenkin korjannut raiteiston Kiskon esittämien toimenpidesuosituksen mukaan pian suistumisten tapahduttua. Raiteiston kunnostaminen pian suistumisten jälkeen tukee Kiskon tekemiä havaintoja sekä ■■■■■■■■■■ jäljempänä esitettyä näkemystä, että raiteet ovat olleet puutteellisessa kunnossa.

Kiskon kulumat ovat ylittäneet aiemmin esitetysti Ratateknisten ohjeiden mukaiset raja-arvot. Kouvolan kaupunki ei ole esittänyt, perustuuko Soramäen raiteiston kunnossapito muihin kuin RATO:n ohjearvoihin tai sitä, millä perusteilla RATO:sta poikkeaviin arvoihin on päädytty. Korvauspäätöksessä Kaupunki viittaa vakuutusyhtiön kantaan, jonka mukaan *"Kouvolan kaupungilta asiassa saadun selvityksen mukaan kiskon sivukuluma ja raidelevyden raja-arvot eivät ole ylittyneet suistumakohdassa."* Johtopäätös on virheellinen ja vastoin yhtiön sekä ulkopuolisen asiantuntijan tekemiä havaintoja. Kiskon hamaran alalaidan ylittänyt kuluma on todennettu mm. Kaupungin kanssa sähköpostiviestinvaihdon liitteenä toimitettuihin kuviin, joista käy ilmi hamaran kuluman muoto, mittakaava ja alalaidasta lohjennut purse. Vastaavat havainnot ja johtopäätökset on esitetty yksiselitteisen selkeästi Kisko Oy:n tekemässä kuntoarviossa.

■■■■■■■■■■ sekä Kiskon tekemien tarkastusten perusteella Kaupungin raiteisto on ollut veturin suistumakohdilla puutteellisessa kunnossa, eikä raiteisto ole toiminut sillä tavalla kuin sen on tarkoitettu toimivan tietyissä olosuhteissa tai tilanteissa. Kiskon raportin mukaan "(...) suuren kuluman ja vaakageometriassa esiintyvien virheiden vuoksi aiheuttavat suuren riskin junan suistumiselle, kun pyörän laippa pääsee nousemaan hamaran viistoksi kulunutta reunaa pitkin hamaran päälle" (liite 2, s. 4). Suistumatapauksissa olosuhteet ovat olleet normaalit ja tilanne on ollut normaalin rautatieliikenteen mukaista vaihtotyötä. Raiteiston on tarkoitettu toimivan tällaisissa tilanteissa, eikä suistumia pitäisi päästä tapahtumaan. Molemmat suistumat ovat aiheutuneet Kiskon raportissa esitetyllä tavalla, kun pyörän laippa oli noussut kuluneen kiskon reunaa pitkin kiskon hamaran päälle ja edelleen kiskon ulkopuolelle.

Kouvolan kaupungin raiteisto on näin ollen ollut raideliikennevastuulain mukaisesti puutteellisessa kunnossa, ja puutteellinen kunto on aiheuttanut molemmat veturin suistumat. Kouvolan kaupungilla on siten velvollisuus korvata ■■■■■■■■■■ raiteiston käytöstä aiheutuneet vahingot alla eritellyn mukaisesti.

Edellä mainituin perustein katsomme, että korvauspäätös on tehty virheellisin perustein ja vaadimme, että Kaupunki oikaisee päätöksensä.

Vahingon määrä ja erittely

■■■■■■■■■■ aiheutunut ja Kouvolan kaupungin korvattavaksi tuleva vahinko on 11.519,33 euroa (ALV 24 %). Erittely vahingosta liitteessä 3.

Muut Kaupungin päätöksessään esittämät, korvausvelvollisuuden liittymättömät seikat

Kouvolan kaupungin esittämä vakuutusyhtiön kielteinen korvauspäätös ei vaikuta Kaupungin korvausvelvollisuuteen. Korvausvelvollisuus perustuu raideliikennevastuulakiin. Kaupungin saamassa vakuutusyhtiön korvauspäätöksessä on kyse yksinomaan siitä, korvaako Kaupungin vakuutus aiheutuneen vahingon Kaupungille tai sen puolesta, ei [REDACTED] lainmukaiseen oikeuteen saada korvaus rataverkosta aiheutuneesta vahingosta.

Kaupungin päätöksessä on viitattu vahingonkorvauslain säännöksiin. Vahingonkorvauslaki ei tule sovellettavaksi päätöksessä viitatuilta osin, koska Kaupungilla on ankara vastuu vahingoista raideliikennevastuulain 3 §:n mukaisesti.

4. Liitteet

Liite 1, sorvausraportti

Liite 2, Kisco Oy:n tarkastusraportti

Liite 3, vahingon erittely

Helsingissä 12.10.2022

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

SORVAUSPÖYTÄKIRJA

VETURI no: 105

Sarja:

Mittarilukema: _____ km

PYÖRÄVIAT ENNEN SORVAUSTA								PYÖRÄN HALKAISIJAT						
LOVI		ROSO		SORVAUS MALLINE	Sorvattu laippa		LAIPAN KULUMA		VASEN PUOLI		PRK NRO	OIKEA PUOLI		PRK EROMITTA
V	O	V	O		V	O	V	O	SORVAAMATON	SORVATTU		SORVAAMATON	SORVATTU	
X	X		X	S 1002	32,5	32,5			1052,20	1035,25	1	1052,60	1035,00	0,25
X	X		X						1050,00	1038,25	2	1052,40	1038,20	0,05
X	X				32,5	32,5			1053,60	1039,25	3	1054,70	1039,40	-0,15
X	X				32,5	32,5			1051,40	1036,35	4	1053,60	1036,70	-0,35
X	X								1049,65	1039,70	5	1052,65	1039,75	-0,05
X	X	X			32,5	32,5			1051,70	1037,05	6	1052,60	1036,90	0,15

SORVAAJAT: _____ KI, KH _____ KVRH KI 07.07.2022

LISÄTIETOJA: _____
 JKV/EKE: _____ KI, KH _____

Aika: 26.7.2022 klo 12-14
Paikka: Kouvolan kaupunki, Tehola, raide 620
Kuntoarvion suorittaja: Kisco Oy, Vesa Jormakka, päällysrakennepätevä

TOIMEKSIANNON TAUSTAA

Kouvolan kaupungin omistamalla raiteistolla sattui kaksi erillistä, kahdessa eri paikassa sattunutta junan suistumista 13.7.2022 n. klo 16.30 ja 21.7.2022 n. klo 16.30.

Kisco Oy sai toimeksiannon tarkastaa suistumispaikkoja ja antaa lausunto radan kunnosta.

RADAN RAKENNE

Radan päällysrakenne on molemmissa suistumispaikoissa samanlainen. Tukikerros on raidesepeliä ja rata on rakennettu betonipölkkyillä, joissa on Pandrol-jouset tai vastaavat. Raide on lyhytkiskoraide ja kisko on tyyppiä 54E1.

KUNTOARVIOSSA KÄYTETYT VÄLINEET

- Vogel Plötscher raideleveysmitta
- Kiskon profiilimitta, jolla mitataan kiskon pysty- ja sivukuluneisuutta
- Rullamitta tavanomaisia mittauksia varten mm. pölkkyvälit ja jatkosraot.

MITTAUSTULOKSET

13.7 suistuminen			21.7 suistuminen		
Raideleveys	1530 - 1538		Raideleveys	1535 - 1537	
Kiskon kuluma mm	Pysty	Sivu	Kiskon kuluma mm	Pysty	Sivu
	3,4	0,5		1,4	8,6
	1	1		3,9	9,5
	3,1	3,5		3,2	9,5
	3,2	6,2		3,1	9,3
	2,7	6,7		3,2	8,8
	3,4	6,1		3,1	8,5
	3,3	6,1		3	8,2

Pölkkyvälit mm	5800 - 6400
Jatkosraot mm	0 - 6
Tukikerrossepelin määrä riittävä	
Kiskon kiinnitys pölkkyyn silmämääräisesti kunnossa	
Sidekiskot ja niiden kiinnitys silmämääräisesti kunnossa	

KUVIA KOHTEESTA

Kiskomitta ja kulunut kisko

Jatkosrajoja

Geometriavirheitä jatkoksissa

JOHTOPÄÄTÖKSET

Molemmat suistumiset tapahtuivat rataosuudella, ei vaihteessa. Ilman lämpötila tapahtumahetkellä oli noin 25 celsiusta.

Radan päällysrakenne on riittävän hyvässä kunnossa sepelitukikerroksen, pölkkyjen ja kiskonkiinnitysten osalta.

Kiskot ovat varsinkin ulkokaarteen puolelta erittäin kuluneet. Erillishavaintona 21.7. suistumispaikalla ulkokaarteen kiskon kuluma on saavuttanut jo kiskon hamaran alalaidan. Ulkokaarteiden puolen kiskot ovat lisäksi kuluneet junan pyörän profiilia vastaavaksi ja suuren kuluman ja vaakageometriassa esiintyvien virheiden vuoksi aiheuttavat suuren riskin junan suistumiselle, kun pyörän laippa pääsee nousemaan hamaran viistoksi kulunutta reunaa pitkin hamaran päälle. Tämä korostuu varsinkin silloin kun raide on kuiva ja kiskon ja juna pyörän väliin muodostuu suuri kitka.

Lisäksi havaittiin, että joissakin osissa raidetta kiskot ovat toisissaan täysin kiinni puuttuvien jatkosrakojen vuoksi. Varsinkin helteellä tämä voi aiheuttaa radan vaakageometriaan muutoksia lämpölaajenemisen vuoksi. Pahimmassa tapauksessa tästä voi aiheutua jopa hellekäyrä. Pienetkin geometriavirheet voivat yhdessä kiskon suuren sivukuluman kanssa aiheuttaa junan suistumisen.

SUOSITELLUT TOIMENPITEET

Ulkokaaren kiskot tulisi vaihtaa keskenään sisäpuolen kiskon kanssa tai uusia kokonaan ennen liikennöinnin jatkamista. Lisäksi tulisi huolehtia siitä, että kiskoatkosten raot vastaavat Rato-ohjeita lämpölaajenemisesta johtuvien hellekäyrien ja geometriamuutosten ehkäisemiseksi. Lisäksi radan vaakageometriassa, jatkosten kohdalla oli jonkun verran silmin havaittavia virheitä ja raide tulisi tukea tukemiskoneella, jonka yhteydessä geometria saataisiin kuntoon.

Vesa Jormakka
Kisco Oy
vesa.jormakka@kisco.fi

+358 40 516 2463

Kustannuserittely liittyen veturin suistumisiin Soramäessä 13.7.2022 ja 21.7.2022

Ulkopuoliset palvelut

Toimittaja	Laskun selite	Tapahtuma	Kustannus Alv 0 %	Kustannus sis. Alv	ALV-%
Kisco Oy	Kouvolan kaupunki, suistumapaikkojen kuntokartoitus 26.7 ja raportti.	Suistumapaikkojen kiskojen kuntokartoitus ja raportointi	930,30 €	1 153,57 €	alv 24 %
VR-Yhtymä Oy	VR-Yhtymä Oyj, Dr18-105 suistumisen 13.7.2022 raivauskulut	Veturin raivaus (VR Pelastuspalvelu) 13.7.2022	1 171,50 €	1 171,50 €	alv 0 %
Teräspyörä Oy	Fenniarail Oy veturin suistumiset Ampumaradantiellä Kouvolan teholassa 13.07.2022 ja 21.7.2022	Veturin telien sitominen ja veturin nostokuntoon laitto raivausta varten 13.7.2022 ja 21.7.2022	3 504,00 €	4 344,96 €	alv 24 %
VR-Yhtymä Oy	VR-Yhtymä Oyj, Dr18-105 suistumisen 21.7.2022 raivauskulut	Veturin raivaus (VR Pelastuspalvelu) 21.7.2022	1 839,50 €	1 839,50 €	alv 0 %

oman henkilöstön käyttö

	Raivauksen järjestelyt ja paikalla tilanteessa 13.7.2022	Oma auto 142 km x 0,46 €/km + 1 x osapäiväraha 20 € + työaika 9 h x 50 €/h	535,32 €	663,80 €	alv 24%
	Raivauksen järjestelyt ja paikalla tilanteessa 21.7.2022	Oma auto 172 km x 0,46 €/km+ 1 x osapäiväraha 20 € + työaika 7 h x 50 €/h	449,12 €	556,91 €	alv 24 %
	Raivauksen järjestelyt, paikkatutkinta 21.7. Kouvola ja selvitystyöt 22.-.27.7.	Oma auto 267 km x 0,46 €/km+ 1 x osapäiväraha 20 € + työaika 10 h x 50 €/h	642,82 €	797,10 €	alv 24 %
	Oikaisuvaatimuksen laatiminen	Työaika 16 h x 50 €/h	800,00 €	992,00 €	alv 24 %
Kustannukset yhteensä (Korvausvaatimus)			9 872,56 €	11 519,33 €	